

Prawa Człowieka

Rozprzestrzenianie wiadomości to jej pomnażanie

Tematyka	Media, globalizacja, środowisko
Grupa	Nauczyciele gimnazjów lub uczniowie
Czas	100 min
Charakterystyka	W czasie ćwiczenia uczniowie pełnią rolę dziennikarzy, którzy opracowują makietę pierwszej strony nowego numeru gazety. Uczestnicy, pracując w małych grupach, dyskutują nad zagadnieniami <ul style="list-style-type: none">▪ uprzedzenia i stereotypy obecne w mediach oraz obiektywizm mediów▪ rola mediów w prezentowaniu zagadnień związanych z prawami człowieka
Omawiane prawa	<ul style="list-style-type: none">▪ prawo do wolności myśli wyrażania opinii▪ prawo do prywatności▪ prawo do rozwoju, życia i zdrowia
Cele ogólne	<ul style="list-style-type: none">▪ wzbudzenie zainteresowań prawami człowieka przez pracę z obrazami▪ refleksja na temat mediów i ich podejścia▪ do zagadnień związanych z prawami człowieka▪ rozwijanie umiejętności komunikacji i współpracy
Materiały	<ul style="list-style-type: none">▪ 45 różnorodnych ilustracji wyciętych z gazet i czasopism▪ papier formaty A3, papier flipchartowy, długopisy, flamastry, markery,▪ nożyczki i klej dla każdej grupy
Przygotowanie	<ul style="list-style-type: none">▪ przygotuj duże pomieszczenie ze stołami do pracy w grupach.▪ wybierz około 45 ilustracji z krajowych gazet i czasopism. skseruj ilustracje i przygotuj zestaw dla każdej grupy.▪ rozłóż jeden zestaw ilustracji na stole.
Przebieg zajęć	<ol style="list-style-type: none">1. Powiedz uczestnikom, że wezmą udział w zabawie, która symuluje pracę dziennikarzy prasowych. Jest wieczór. W redakcji. W redakcji gazety zespół dziennikarzy opracowuje makietę strony jutrzejszego wydania. Jest to gazeta lokalna, skupiająca się na problemach miejscowej społeczności, ale publikuje także informacje ze świata, również te dotyczące praw człowieka.2. Podziel uczestników na grupy 5 osobowe. Powiedz, że każda grupa dziennikarzy pracuje osobno nad stroną tytułową swojej gazety. Zadanie polega na opracowaniu merytorycznym i graficznym pierwszej strony jutrzejszego wydania gazety.3. Poproś, aby każda grupa uzgodniła tytuł swojej gazety.4. Przed przystąpieniem do pracy w grupach omów z uczestnikami typowy wygląd pierwszej strony gazety (treść i układ graficzny).5. Poproś uczestników, aby podeszli do stołu i dokładnie przyjrzeni się rozłożonym ilustracjom. Tę część ćwiczenia należy wykonać w ciszy. Nie wolno wygłaszać żadnych

- komentarzy. Powiedz, że każda grupa dostanie zestaw ilustracji i że może je wykorzystać w dowolny sposób.
6. Teraz poproś grupy o przystąpienie do pracy w swoich zespołach redakcyjnych. Daj każdej grupie, przybory do pisania, klej i nożyczki, ale nie dawaj jeszcze ilustracji.
 7. Poinformuj uczestników o zasadach pracy. Powiedz, że mają godzinę na opracowanie 4-5 materiałów, które zaprezentują na pierwszej stronie. Należy najpierw obmyślić tytuł artykułów, wybrać zdjęcia i opracować stronę graficznie. Powiedz, że nie trzeba pisać długich tekstów, wystarczą tytuły i nagłówki (2-3 wiersze). Należy raczej skoncentrować się na tym, żeby pierwsza strona była efektowna i zrobiła wrażenie na odbiorcy. Zasugeruj, aby pracę rozpocząć od przedyskutowania doboru tematów i zagadnień. Powiedz, że za 10 minut dostaną fotografie z serwisu fotograficznego.
 8. Po upływie 10 minut daj grupom uprzednio przygotowane zestawy ilustracji.
 9. Po zakończeniu pracy grupy powinny zaprezentować swoje makiety w widocznym miejscu, aby wszyscy mogli je obejrzeć.
 10. Następnie przejdź do omówienia ćwiczenia i ewaluacji.

Omówienie ćwiczenia i ewaluacja

Najpierw poproś o podzielenie się uwagami na temat samego ćwiczenia, a następnie przejdź do przedyskutowania takich zagadnień, jak: media, prawa człowieka i zaangażowanie.

- ✓ Jak grupy zorganizowały sobie pracę? W jaki sposób podejmowano decyzje dotyczące sposobu pracy i wyboru tematów na pierwszą stronę gazety? Czy każdy czuł, że może w pełni uczestniczyć i wnieść swój wkład do pracy w grupie?
- ✓ Jak wybraliście tematy i zagadnienia, nad którymi pracowaliście? Co było punktem wyjścia - temat czy ilustracja? To znaczy, czy najpierw wybraliście temat, a następnie próbowaliście dobrać odpowiednią ilustrację, czy odwrotnie konkretna ilustracja zainspirowała was do poruszenia danego tematu?
- ✓ Jakie tematy i zagadnienia zaprezentowaliście? Czy są wśród nich takie, które wiążą się z prawami człowieka? Czy pojawiły się takie tematy, z których ostatecznie trzeba było zrezygnować?
- ✓ Jakie wnioski nasuwają się po porównaniu makiet pierwszej strony gazety przygotowanych przez różne grupy? Czy poruszają one te same tematy albo wykorzystują te same ilustracje?
- ✓ Czy jakaś ilustracja została wykorzystana przez różne grupy do przedstawienia całkowicie odmiennego tematu?
- ✓ W jaki sposób ludzie pozyskują wiadomości? Gdzie ich najczęściej szukają - w gazetach, telewizji, radiu czy Internecie? Dlaczego chcą mieć dostęp do wiadomości? Dlaczego nie są zainteresowani wiadomościami?
- ✓ Czy w czasie ćwiczenia próbowaliście imitować pierwsze strony gazet? Czy wasz pomysł był całkowicie oryginalny? Jaki to był pomysł i czym się różnił od zwykłych oglądanych pierwszych stron gazet?
- ✓ Jaki rodzaj wiadomości przeważa na co dzień w mediach?
- ✓ Czy gazety wystarczająco i w odpowiedni sposób zajmują się zagadnieniami związanymi z prawami człowieka?
- ✓ Jednym z najbardziej dyskutowanych zagadnień związanych z mediami jest ich obiektywizm. Czy, waszym zdaniem, można przekazywać wiadomości obiektywnie?
- ✓ Jakie tematy związane z prawami człowieka poruszono na przygotowanych przez was pierwszych stronach?
- ✓ Jakie są wasze wyobrażenia na temat młodzieży z innych części świata?
- ✓ Czy wśród przygotowanych ilustracji brakuje ważnych tematów?

Wskazówki dla prowadzących

Przy wyborze ilustracji, zwróć uwagę, aby były one dość różnorodne niestereotypowe. Serwisy informacyjne są najczęściej pełne doniesień na temat zabójstw wojen i rozmaitych katastrof, a bardzo rzadko mają one wydźwięk pozytywny. (Na przykład Afryka to nie tylko wojny i głód!) Materiał ilustracyjny powinien umożliwić uczestnikom wybór zarówno „dobrych” jak i „złych” wiadomości. Zdjęcia powinny przedstawiać różne rejony świata, osoby obu płci oraz dotyczyć codziennego życia młodzieży oraz wyobrażeń o tym, w jaki sposób mogą oni zmieniać na lepsze świat wokół siebie. Powinny one też przedstawiać aktualne wydarzenia na świecie, a także zagadnienia związane z funkcjonowaniem w społeczeństwie wielokulturowym. Poniżej przedstawiona lista może podsunąć ci kilka pomysłów.

Prezenterka wiadomości w TV	Sprzedawca na plaży	Demonstracje na Filipinach
Ziemia	Targowisko w Azji	Oddziały ONZ w Jugosławii
Ekipa reporterów w Trzecim Świecie	Samotna kobieta	Samolot bojowy
Kobiety budujące tamę	Slumsy w Brukseli	Bojownik
Zasiłek dla bezrobotnych	Przepełniony śmietnik	Dwóch zabitych żołnierzy
Afrykański górnik	Sortowanie puszek	Stos worków z ziarnem
Pestycydy	Czarny chłopak z gitarą	Spotkanie kobiet
Reklama restauracji z hamburgerami	Gwiazda rocka	Planowanie rodziny
Sucha gleba	Policja państwowa	Profilaktyka HIV / AIDS
Dzieci bawiące się w wodzie	Graffiti	Tłum
Mycie samochodu	Parlament	Transport publiczny
Płonąca ropa	Narkotyki	Wystawa samochodów
Akcja prowadzona przez Greenpeace	Obóz dla uchodźców	Korek uliczny
Dymiące kominy fabryczne	Dzieci w ośrodku dla azylantów	Młody mężczyzna z mikrofonem
Reklama alkoholu	Piłkarz	Telefon komórkowy
Reklama coca – coli	Akcja prowadzona przez Amnesty International	

We wprowadzeniu do ćwiczenia, gdy omawiasz wygląd pierwszej strony gazety, zwróć uwagę uczestników na sposób formułowania nagłówek, służący przyciągnięciu uwagi czytelników oraz na sposób prezentowania treści artykułu. Najpierw zwykle pojawia się krótkie streszczenie tematu, a sam artykuł na dalszych stronach. Zwróć uwagę także na to, jak wykorzystuje się znajdujący się w gazecie materiał w celu zilustrowania tekstu i przyciągnięcia uwagi czytelników. Porozmawiaj o tym, w jaki sposób fotografie zostały skadrowane, aby skupić wzrok czytelnika na najistotniejszych elementach przekazu zdjęciowego. Skomentuj też podpisy pod fotografiami.

Modyfikacje

Innym sposobem na wykonanie tego ćwiczenia jest przygotowanie wiadomości radiowych lub telewizyjnych. Jeśli zdecydujecie się na pracę nad wiadomościami telewizyjnymi, najlepiej wykorzystać slajdy i wyświetlić je w zaciemnionym pokoju, aby stworzyć namiastkę oglądania programu telewizyjnego. Specjalnie przygotowane slajdy na potrzeby tego ćwiczenia można wypożyczyć z biura Europejskiej Federacji na rzecz Edukacji Międzykulturowej (EFIL — European Federation for Intercultural Learning).

Kontynuacja

Przedyskutuj z uczestnikami prawa człowieka, które przedstawili w swoich tekstach. W jak sposób mówi się o tych prawach w waszym kraju?

Uczestnicy mogliby nawiązać kontakt z miejscową gazetą, lokalnym radiem lub telewizją i porozmawiać z dziennikarzami o ich pracy, obiektywizmie w mediach i sposobach prezentowania problemów globalnych oraz zagadnień związanych z prawami człowieka.

Pomysły na wspólne działania

Wiele lokalnych stacji radiowych oddaje czas antenowy różnym grupom działającym w miejscowej społeczności. Zróbcie wspólnie z nimi projekt i przygotujcie audycję poruszającą ważne dla was zagadnienia, której przesłaniem będzie hasło „Myśl globalnie, działaj lokalnie”.

Dodatkowe informacje

Propozycje tematów do refleksji na temat zagadnień poruszonych w tym ćwiczeniu:

a) Media

1. We współczesnym świecie jest tak, że wszyscy, zarówno młodzież, jak i dorośli, zalewani są codziennie masą informacji pochodzących z różnych mediów. Zastanówmy się, co robimy z tymi informacjami? Czy to rzeczywiście dzięki nim jesteśmy lepiej poinformowani?
2. Media coraz bardziej komercjalizują się, coraz częściej przekazy medialne cechują się uproszczeniami, stereotypowością, służą wzbudzaniu sensacji. Coraz trudniej dziś o rzetelną informację na dobrym poziomie.
3. Niełatwo natrafić na wiarygodne informacje, zwłaszcza jeśli idzie o sprawy związane z brakiem równości na świecie, w szczególności gdy rzecz dotyczy krajów rozwijających się. Europocentryczny punkt widzenia powoduje, że przekaz wiadomości nie dotyczących Zachodu ma wydźwięk pesymistyczny.

b) Zagadnienia dotyczące praw człowieka

Media odgrywają istotną rolę w szerzeniu wiedzy na temat praw człowieka. Powinniśmy jednak mieć świadomość tego, w jaki sposób i dlaczego podejmuje się tę tematykę. Musimy podchodzić nie tylko do wyboru samego tematu, lecz także do jego interpretacji. Dla przykładu, w relacji z wojny, ci sami bojownicy mogą być opisani w jednej gazecie jako wyzwolicieli, a w drugiej jako terroryści, w zależności od politycznego punktu widzenia. Przedstawiciele innych kultur prezentowani są często nieobiektywnie. Eskimosi na przykład mogą być pokazywani jako egzotyczna, wytrzymała nacja, walcząca o prawo do tradycyjnego sposobu życia i mieszkania w igloo, ale gdy wspomina się o nich poruszając problem wielorybnictwa, nazywa się ich „mordercami”.

c) Zaangażowanie

Byłoby dobrze, gdyby ilustracje wykorzystane w tym ćwiczeniu ukazywały różne działania, zwłaszcza młodych ludzi, na rzecz lepszego świata. Nam, nauczycielom i pracownikom młodzieżowym bardzo zależy na tym, aby motywować młodych ludzi do takiej pracy. Zastanawiamy się, jak zachęcić młodych ludzi do działania, do angażowania się w rozmaite przedsięwzięcia służące zmianie rzeczywistości. Często jednak zadajemy sobie pytanie, czy istniejące możliwości są dla młodzieży prawdę atrakcyjne. Być może wybór ilustracji dokonany przez uczestników naszych zajęć coś tu zasugeruje.

* Opracowano na podstawie materiałów zawartych w książce „KOMPAS – edukacja o prawach człowieka w pracy z młodzieżą”.